

Pohanský králík a vejce

Svátek: Velikonoce

Slaví se: 21. března

Stojí za pozornost: vajíčka malovali už pohané

Paleolitický nákras šamana s lidským i zvířecím tělem z doby asi 35 000 let př. n. l. nalezený v oblasti francouzského Dordogne

Slovo „Velikonoce“ poprvé použil pro křesťanskou oslavu Ježíšova zmrtychvstání v průběhu 8. století anglický učenec, později svatořečený církevní učitel Beda Venerabilis. Název „Eastre“ (nebo „Eostre“) odvodil od jména anglosaské bohyně jara, jitra a nových počátků Eostre.

Den jarního slunovratu, 21. března, slavili každoročně příslušníci anglosaských národů dávno před Kristem. Hlavním zvířecím motivem byl přítom králík symbolizující plodnost a nový život. Vajíčka, další nepostradatelná součást pradávných oslav slunovratu, byla malována pestrými barvami a měla znázorňovat sluneční paprsky přinášené probouzejícím se jarem. Stejně jako dnes si lidé tato nabarvená vejce předávali v rámci rodiny i mezi různými rodinami v rámci kmene. Na rozdíl od dnešních velikonočních zvyků pořádali navíc například oblíbené závody v koulení malovaných vajíček.

Krev Vikingů

Svátek: usmíření bohů

Slaví se: během celého roku

Stojí za pozornost: občas došlo i na lidi

Obětování zvířat bylo u severských Vikingů běžnou praxí. Tomuto rituálu říkali „Blót“ a byl praktikován v různých částech roku; zabíjení zvířat, hlavně vepřů a koní, mělo pro členy kmene zcela zásadní význam. **Sloužilo k usmíření božstev a poděkování za jejich přízeň.**

Rituál, během kterého bylo přísně zakázáno jakékoli násilí a rozepré, se odehrával na otevřeném prostranství. Kněz předčítal posvátné texty a zpíval oslavné písně na počest uctívaného božstva.

Nádobu s krví i maso obětovaného zvířete několikrát přenesl nad ohněm a nakonec na sebe zbylou krev vylil. Maso pak lidé ohřáli ve vyhloubených jámách a společně snědli. Mezi účastníky také koloval posilující nápoj, obvykle medovina nebo pivo, výjimečně i víno.

Vikingové přinášeli pravděpodobně také lidské oběti, jak dokládá výpověď **Adama Brémského** v knize *Činy biskupů hamburského kostela*. Popisuje zde obětní obřad ve svatyni v Uppsale (dnešní Švédsko) v období jarní rovnodennosti. **Rituál prý trval devět dnů, kdy kněží každý den obětovali jednoho člověka a další zvířata.** Nakolik je však jeho popis možné považovat za pravdivý, zůstává otázkou.

Na obraze dánského malíře Johana Ludwiga Gebharda Lunda z počátku 19. století je vyobrazen průběh vikinského obřadu zasvěceného bohu Thórovi

Druidové a stromy

Svátek: ochrana zvířat

Slaví se: šestý den v měsíci

Stojí za pozornost: Druidové museli dobře šplhat

Při dávných obětních rituálech však nemusela nutně prýštit zvířecí nebo lidská krev. V mnohem mírumilovnějším obřa-

Dub uctívali druidové jako mocný a magický strom. Svátek měl o zimním slunovratu, kdy bylo zvykem pálit velká dubová polena

du keltských druidů například sehrávaly zásadní úlohu stromy. Tím nejposvátnějším byl pro ně dub. Stejně tak přisuzovali posvátné atributy parazitickému jmelí, které na něm občas roste. Podle římského kronikáře a přírodovědce **Plinia Staršího** žijícího v 1. století n. l. věřili Keltové v posvátný úkaz pádu jmelí ze stromu. **Když totiž jmelí spadlo samo, měla taková událost znamenat, že příslušný strom byl vybrán samotnými bohy.**

Plinius pokračuje ve svém vyprávění tím, že šestého dne měsíce pak bílé oděni druidové uspořádali pod vybraným stromem okázalou slavnost. Tehdy vyšplhali po kmeni stromu nahoru do větví a zlatým srpem odsekli snítku jmelí. Poté byli obětováni dva bílí býci, přivedení k tomuto účelu na místo, a všichni přítomní se společně s druidy vroucně modlili k bohům. **Snítka jmelí byla v následujících dnech přidávána do pití dalším domácím zvířatům, aby je ochránila před otravou a zajistila jejich bezproblémové a rychlé rozmnožování.**

Plameny v proutí

Svátek: obětování lidí

Slaví se: neurčeno

Stojí za pozornost: může jít jen o legendu

Jedním z nejhrozivějších rituálů antických pohanů je nejspíš ten, který je spojen s postavou tzv. proutěného muže. Zkazky o krvežíznivosti a častých lidských obětech u starověkých barbarů však mohou být přehnané, protože jsou dnes známy prakticky jen prostřednictvím jejich nepřátel Římanů.

Naším zdrojem informací je státník a vojevůdce **Gaius Julius Caesar** (100–44 př. n. l.), který podává svědectví o proutěném muži v Zápiscích o válce